Dosarul nr. 2-1154/2024 /2-24072757-38-2-04072024-1/

**H O T Ă R Î R E**
În numele Legii

Pronunțată public la **04 decembrie 2024** în mun. Orhei
Hotărârea întocmită integral la **10 februarie 2024**

Judecătoria Orhei (sediul Central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Eugeniu Ciubotaru
Grefieră Nina Cvasnîi

cu participarea reprezentantei reclamantului Dumitru Vrabii, avocata Angela Platon, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr. 1451220 din 18 octombrie 2024, a pârâtului Sergiu Șchiopu, -

în sediul instanței, în ședință publică, în limba de stat, în procedură contencioasă a judecat pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Dumitru Vrabii împotriva lui Sergiu Șchiopu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și biologic, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

**a c o n s t a t a t :**

**Argumentele părților și participanților la proces:**

La 04 iulie 2024, Dumitru Vrabii s-a adresat Judecătoriei Orhei (sediul Central) cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Șchiopu prin care a solicitat încasarea prejudiciului material, moral și biologic, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor respective, reclamantul a indicat că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție și decizia din 06 septembrie 2022, Sergiu Șchiopu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) și art. 354 Cod contravențional, prin urmare fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 1800 lei.

A subliniat că Sergiu Șchiopu, potrivit procesului-verbal a fost învinuit de faptul că la 29 august 2022, în jurul orei 01:00, aflându-se în strada din satul Peresecina, r-nul Orhei, i-a aplicat cu pumnul o lovitură lui Dumitru Vrabii, cauzând-i leziuni corporale ușoare.

A mai menționat că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202225PO416 din 30 august 2022, la cet. Dumitrii Vrabii s-a constatat: plagă contuză pe buza superioară, tumefierea țesuturilor moi ale maxiei, cauzate prin acțiune traumatică cu un obiect contondent dur, care putea fi pumnul, corespund timpului și circumstanțelor indicate în ordonanță, în comun condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Reclamantul a reiterat că în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului și-a pierdut dintele din față nr. 21, fiind diagnosticat cu hiperemie și hemoragie gingivală, edem, plagă deschisă a buzei superioare.

Prin natura sa orice violare a drepturilor generează un șoc puternic care zdruncină pe o durată îndelungată nu numai starea fizică, dar și cea psihologică și emoțională.

De asemenea, a subliniat că în rezultatul acțiunilor pârâtului, a suportat dureri fizice și un stres enorm, fiind umilit și frustrat prin acțiunile violente ale pârâtului. Mai mult ca atât, din cauza traumelor cauzate, i s-a înrăutățit grav sănătatea fapt care s-a răsfrânt negativ și asupra stării sale psihologice.

Reclamantul a punctat că după consultarea medicului stomatolog, a primit tratament și au fost supuși reconstrucției nouă dinți, fapt pentru care a suportat cheltuieli în mărime totală de 27867 lei.

A mai adăugat că din cauza vătămărilor corporale cauzate, a avut de suportat dureri insuportabile de cap, mișcare lentă, suferind și până în prezent în urma vătămărilor cauzate.

Totodată, a remarcat că ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor ce i-au fost cauzate de către pârât în urma comiterii contravenției prin vătămarea integrității corporale, consideră că este în drept de a solicita atât repararea prejudiciului moral, cît și a celui biologic.

Într-un final, Dumitru Vrabii a solicitat încasarea de la Sergiu Șchiopu în folosul său a prejudiciului material în sumă de 27867 lei, a prejudiciului biologic în sumă de 30000 lei, a prejudiciul moral în mărime de 50000 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În ședința de judecată, reprezentanta pârâtului Dumitru Vrabii, avocata Angela Platon, vociferînd argumentele elucidate în cererea de chemare în judecată, a solicitat admiterea acțiunii integral, conform obiectului şi temeiului formulat.

Pâârtul Sergiu Șchiopu, în ședința de judecată a solicitata admiterea parțială a cererii de chemare în judecată. A menționat că recunoaște partial necesitatea reparării prejudiciului cauzat lui Dumitru Vrabii, însă consideră că sumele solicitate sunt exagerate.

**Aprecierea instanței:**

Studiind materialele pricinii, audiind părțile la proces, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea lui Dumitrii Vrabii împotriva lui Sergiu Șchiopu cu privire la repararea prejudiciului material, biologic, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Art. 239 Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În corespundere cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, cu referire la circumstanțele de fapt, în ședința de judecată s-a constatat fără echivoc că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 06 septembrie 2022, Sergiu Șchiopu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenţiei prevăzută de art. 78 alin. (2) și art. 354 Cod contravenţional, pe faptul că l-a agresat fizic pe Dumitru Vrabii, aplicîndu-i o lovitură cu pumnul, provocîndu-i vătămări corporale ușoare, fiindu-i aplicată sancţiune sub formă de amendă în mărime de 36 u.c. (f.d.8).

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202225P0416 din 30 august 2022, la cet. Dumitru Vrabii s-a constatat: plagă contuză pe buza superioară; tumefierea țesuturilor moi ale maxilei, cauzate prin acțiune traumatică cu obiect contondent, dur, care putea fi pumnul, corespund timpului și circumstanțelor indicate în ordonanță, în comun, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară (f.d.10-12).

Instanța de judecată reține că pricina civilă pendinte are ca obiect, repararea prejudiciului, deci derivă din obligațiile care se nasc din cauzarea de daune, or prejudiciul cauzat reclamantului a avut loc prin delict.

Potrivit art. 9 alin. (1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Conform art. 19 Cod civil, alin. (1) - (3), în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Art. 20 alin. (1) al aceluiași Cod reglementează că dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței.

Ab initio, este lesne de accentuat că pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil, iar componenţa delictului civil include următoarele condiţii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală.

În aceeași ordine de idei, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului şi jurisprudenței naționale constante, prevederile Codului de procedură penală sunt aplicabile cauzelor contravenționale, or amenda contravențională nu are scopul de

compensare materială pentru prejudiciu, dar are, în esenţă, scopul de a pedepsi şi de a preveni, acest caracter punitiv fiind, tradiţional, caracteristica distinctivă a pedepselor penale *(a se vedea cauza Ziliberberg contra Moldovei)*.

Astfel, în corespundere cu art. 219 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot intenta o acţiune civilă privitor la despăgubire.

Art. 387 alin.(1) Cod contravențional stipulează că este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

Conform art. 45 alin. (1) Codul contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Potrivit prevederilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prin prisma art. 2028 alin.(1) Cod civil, în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională, etc.

Coroborînd în prezenta speță, circumstanțele de fapt cu normele de jure pertinente, se constată cu certitudine vinovăţia lui Sergiu Șchiopu în comiterea contravenției prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, vătămarea intenţionată uşoară a integrităţii corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătăţii sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacităţii de muncă și contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acţiuni similare ce tulbură ordinea publică şi liniştea persoanei fizice (vinovăţie constatată prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 06 septembrie 2022).

Ţinînd cont de faptul că reclamantului Dumitru Vrabii i-a fost cauzat un prejudiciu printr-o acţiune interzisă de legea contravenţională, potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, coroborat cu jurisprudenţa CtEDO şi prevederile Codului contravenţional, aceasta cu certitudine beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului moral şi material.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Prin prisma art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă

vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Subsecvent, instanța notează că compensaţia prejudiciului moral are scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferinţele psihice şi fizice cauzate de către făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporţional suferinţelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăşi aceste principii fiind contrară legii şi constituind o îmbogăţire fără justă cauză.

Deci, instanţele de judecată urmează să ia în consideraţie la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţii vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanţa vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor (viaţa, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinţei, secretul personal şi familial, onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacităţii de muncă etc.); felul vinovăţiei (intenţia, imprudenţa) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

Instanţele judecătoreşti la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, sunt în drept să ia în consideraţie şi alte circumstanţe probatoare prin actele pricinii, în particular, situaţia familială şi materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părţii vătămate, intenția acestuia în cadrul comiterii faptei ilicite.

In concreto, prejudiciul moral instanţa l-a apreciat ca fiind prezent în speţă, or vinovăția lui Sergiu Șchiopu în pricinuirea intenționată de vătămare a integrității corporale lui Dumitru Vrabii este dovedită prin procesul-verbal din 06 septembrie 2022 și ca urmare a provocat suferințe fizice și psihice, anxietate, stres, respectiv, care indubitabil implică cauzare de daună morală.

Totodată, instanța consideră că suma solicitată în mărime de 50000 lei cu titlu de prejudiciul moral este una excesivă, dar și ținând cont de faptul că Sergiu Șchiopu a fost deja pedepsit pentru fapta ilegală comisă, prin sancționarea pârâtului cu amenda respectivă, scopul legii de a pedepsi şi preveni a fost atins, iar acest fapt deja reprezintă o anumită satisfacție echitabilă pentru reclamant. La fel, instanța de judecată conchide că reclamantului i-au fost cauzate suferințe în urma incidentului produs, însă, reieșind din toate circumstanțele cauzei, întinderea acestora nu este atît de excesivă după cum pretinde Dumitru Vrabii, or, caracterul leziunilor corporale nu este unul iremediabil.

Concomitent, instanța mai ia în calcul comportamentul victimei și circumstanțele concrete ale cazului (altercație dintre doi tineri, în miezul nopții).

La fel, potrivit Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Așadar, la caz, instanța de judecată consideră că este suficientă pentru acoperirea oricăror daune, justă și echitabilă anume suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de recompensă pentru prejudiciul moral cauzat, sumă pe care o va adjudeca în folosul lui Dumitru Vrabii de la Sergiu Șchiopu. În compensarea excedentului valorii pretinse în sumă de 45000 (patruzeci și cinci mii) lei, se va respinge cererea de chemare în judecată.

Cu referire la revendicarea de reparare a prejudiciului material, instanța accentuează că potrivit art. 2028 alin. (1) Cod civil, în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Astfel, instanța reține că prin cererea de chemare în judecată reclamantul Dumitru Vrabii a solicitat compensarea cheltuielilor suportate în urma tratamentului, în mărime de 27867 lei.

Inițial, reprezentanta reclamantului a prezentat probe ambigue (contract din 08 mai 2022, adică anterior comiterii faptei prejudiciabile de către pîrît, etc).

Ulterior, la materialele dosarului a fost anexat contractul despre prestarea serviciilor stomatologice nr. 7201 02,05 din 02 mai 2023, încheiat între societatea cu răspundere limitată „Frontoza” și pacientul Dumitru Vrabii (f.d.38). Alăturat contractului, a fost prezentat și planul de tratament al cet. Dumitru Vrabii în care sunt descriși pașii de reabilitare urmați de către reclamant și durata tratamentului, timp de 24 luni (f.d.39-41).

Conform certificatului eliberat de către societatea cu răspundere limitată „Frontoza”, „Ca urmare a traumatismului suferit de Dumitru Vrabii, la 29 august 2022, ultimul și-a pierdut dintele din față nr. 21, fiind diagnosticat cu hiperemie și hemoragie gingivală. Hiperemia și hemoragia gingivală, precum și pierderea dintelui din față au condus la traumarea a 9 (nouă) dinți. Pentru tratarea și reconstrucția acestora a fost necesar tratament stomatologic și ulterior orthodontic cu aparat dentar fix pe ambele arcade sus și jos. Suma totală achitată de Dumitru Vrabii pentru instalarea sistemei este de 18000 lei și pentru vizetele de control suma este de 6600 lei ” (f.d.42).

Înscrisurile anexate la dosar de către Dumitru Vrabii dovedesc cert că reclamantul a suportat diverse cheltuieli de tratament și servicii medicale, fapt confirmat prin bonurile de plată (f.d.17-18).

Totuși, studiind bonurile de plată și tipologia investigațiilor efectuate, instanța conchide că raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciul material invocat, a fost demonstrat doar în limita sumei de 24600 lei, ce reprezintă costul serviciilor medicale, acordate reclamantului și tratamentul necesar pentru reconstruirea dinților, coroborat cu vătămările corporale provocate de Sergiu Șchiopu reclamantului Dumitru Vrabii.

Cât privește contul de plată în mărime de 2600 lei (f.d.18), acesta nu va fi reținut de instanță ca pertinent, deoarece nu este clar când a fost efectuată această vizită la medicul stomatolog, în plus este eliberat de ÎMS „Clinica stomatologică" din mun. Orhei, pe când reclamantul avea încheiat contract de prestare a serviciilor stomatologice în vederea tratării danturii cu SRL „Frontoza". Mai mult ca atât, suma de 24600 lei cu titlu de prejudiciul material, pe care instanța o consideră întemeiată de a fi încasată de la pârât, a fost confirmată și de către SRL „Fontoza" prin certificatul eliberat reclamantului. Prin urmare, instanța va încasa de la Sergiu Șchiopu în beneficiul lui Dumitru Vrabii a sumei de 24600 lei cu titlu de prejudiciul material.

Cât privește solicitarea reclamantului Dumitru Șchiopu cu privire la restituirea cheltuielilor de transport pentru deplasarea la tratament în sumă de 700 lei, instanța de judecată reține că nu a fost nici într-un mod prezentat raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciul material invocat în sumă de 700 lei. Din conținutul bonurilor de plată seria ZK00406032 din 03 noiembrie 2023 și seria ZK00406031 din 05 noiembrie 2023, seria WL nr.3232, rămâne ambiguă legătura acestor cheltuieli de transport și prejudicial cauzat de către Sergiu Șchiopu. Respectiv în partea încasării sumei de 700 lei cu titlu de cheltuieli de transport necesare pentru tratament, instanța le va respinge ca fiind neîntemeiate.

Instanța de judecată respinge ca neîntemeiată poziția pârâtului Sergiu Șchiopu potrivit căreia nu toate leziunile (a făcut accent că alvulsia dentară în urma loviturii a fost doar pentru dintele nr. 21) care au fost constatate la Dumitru Vrabii au fost cauzate de acțiunile lui. La acest capitol instanța notează, în primul rând, concluzia medicală din certificatul eliberat de societatea cu răspundere limitată „Frontoza", precum că anume în urma incidentului din 29 august 2022, reclamantul a fost diagnosticat cu hiperemie și hemorogie gingivală, fapt care a condus la traumarea a 9 (nouă) dinți.

În partea ce ține de solicitarea reclamantului Dumitru Vrabii de încasare de la Sergiu Șchiopu a prejudiciului biologic în mărime de 30000 lei, instanța reține că potrivit art. 2033 alin (1) Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lîngă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic). (2) Vătămarea sănătății cuprinde și vătămarea sănătății mintale doar dacă ea se manifestă printr-o maladie sau o stare care necesită asistență ori un serviciu medical.

Aici, se accentuează că noțiunea de prejudiciu biologic se deduce din prevederile art. 19 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia acesta presupune pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman.

Astfel, pentru antrenarea răspunderii ca urmare a cauzării prejudiciului biologic, urmează a fi întrunite următoarele condiții: - modificarea aspectului exterior, adică a caracteristicilor morfologice ale persoanei; - reducerea eficienței psiho-fizice, adică diminuarea posibilității de utilizare a propriului corp; - reducerea capacităților sociale, adică a aptitudinii de afirmare a persoanei în mediul ambiant prin relaționare cu și/sau alți indivizi; - pierderea sau reducerea capacității generale de muncă; - pierderea sau lezionarea dreptului de a alege în mod liber a meseriei sau profesiei; - depunerea unui efort major în desfășurarea propriei activități, fără pierderea sau reducerea câștigului realizat.

Pentru repararea prejudiciului biologic, pe lângă întrunirea elementelor răspunderii civile delictuale, este necesar să se dovedească lezarea unei valori ce reprezintă un drept fundamental, al personalităţii, de o anumită gravitate.

Prin urmare, instanța de judecată conchide că nu orice vătămare a integrității corporale sau a sănătății acordă dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciului biologic, ci doar acele vătămării care duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman descrise supra.

La caz, reclamantul Dumitru Vrabii pretinde repararea prejudiciului biologic ca urmare a vătămării ușoare corporale, manifestată printr-o plagă contuză pe buza superioară (a se vedea raportul de expertiză din 30 august 2022, f.d.11) și pierderea dintelui din față nr.21, hiperemie și hemorogie gingivală și traumarea a 9 (nouă) dinți.

În acest sens, instanța de judecată reține că vătămările corporale constatate la Dumitru Vrabii nu duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (deci, pragul minim de cauzare de daună suplimentară celei morale, indubitabil nu a fost atins). Prin urmare, reclamantului nu i-a fost cauzat careva prejudiciu biologic (circumstanță ce înlătură răspunderea delictuală a pârâtului în acest sens).

Odată cu trecere timpului și efectuarea procedurilor stomatologice, deplina capacitate de funcționare a organismului, a fost restabilită.

Subsecvent, în partea ce ține de compensarea cheltuielilor de judecată în această pricină civilă, instanța reiterează că în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Subsecvent, în corespundere cu art. 96 alin. (1), ($1^1$) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Instanța a constatat că reclamantul Dumitru Vrabii, a fost reprezentat în instanţă de către avocata, Angela Platon (f.d.4).

Conform cererii se revendică compensarea cheltuielilor de judecată. Bonul de plată seria QL nr. 242810 din 18 octombrie 2022, dovedește neechivoc că reclamantul

Dumitru Vrabii a achitat avocatului pentru reprezentarea intereselor în prezenta cauză civilă suma de 5000 lei (f.d.3).

Soluţionînd cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică, instanţa reţine că pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează şi ţină cont de complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa, rezultatul obţinut etc.

La determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează să ţină cont de complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; alţi factori, la discreţia instanţei.

Astfel, ținând cont de complexitatea cauzei, aportul avocatului, timpul şi munca depusă de avocat, instanța ajunge la concluzia de a admite parțial solicitarea reclamantei cu privire la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, urmând să încaseze din contul pârâtului Sergiu Șchiopu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei (cheltuieli pe care instanța le apreciază a fi necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime). Excedentul achitat de către reclamant, urmează să fie suportat de către aceasta.

Astfel, instanța v-a încasa din contul lui Sergiu Șchiopu în beneficiul reclamantului Dumitru Vrabii cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

În corespundere cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Art. 83 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în

acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

Potrivit anexei nr. 1 a Legii nr. 213 din 31 iulie 2023, pct. 1.1.2, pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, pentru cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil dacă valoarea acțiunii este de 5001–50000 lei, 250 lei + 4% din valoarea acțiunii care depășește 5001 lei.

În conformitate cu pct. 1.9 din Legea taxei de stat nr. 213/2023, pentru cererile de chemare în judecată în cazul acțiunilor cu caracter nepatrimonial (sau al celor care nu urmează a fi evaluate), taxa de stat este de 250 lei.

Reieşind din faptul că pretenţiile formulate de reclamantul Dumitru Vrabii cu privire la repararea prejudiciului moral și material sunt întemeiate parțial, avînd în vedere că la depunerea acţiunii reclamantul a fost scutit de drept (art. 85 alin. (1) și pct. 1.1.4 din anexa nr. 2 al Legii taxei de stat) de obligaţia de plată a taxei de stat, instanţa de judecată consideră necesar de a încasa de la Sergiu Șchiopu în contul bugetului de stat, suma de 1283,96 lei cu titlu de taxă de stat.

În contextul celor enumerate supra, în conformitate cu art. 38, 90, 94, 96, 98, 236, 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată, –

**h o t ă r ă ş t e :**

Acțiunea lui Dumitru Vrabii împotriva lui Sergiu Șchiopu cu privire la repararea prejudiciului material, moral, biologic și compensarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se încasează de la Sergiu Șchiopu, născut la *****cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul ***** în beneficiul lui Dumitru Vrabii, născut la *****, cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul *****, suma de 24600 (douăzeci și patru mii șase sute) lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul material, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral și suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de asistență juridică.

Se încasează de la Sergiu Șchiopu, născut la *****cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul ***** în beneficiul statului, taxa de stat în cuantum de 1283 (una mie două sute optzeci și trei) lei și 96 bani.

Revendicările de încasare a excedentului valorii prejudiciului material, moral, precum și repararea prejudiciului biologic și compensarea cheltuielilor de asistență juridică, se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul /semnătura/ Eugeniu Ciubotaru

Copia corespunde originalului, judecător Eugeniu Ciubotaru